

Arrest

nr. 71 638 van 12 december 2011
in de zaak RvV X / II

In zake: X

Gekozen woonplaats: X

tegen:

de Belgische staat, vertegenwoordigd door de staatssecretaris voor Migratie- en asielbeleid, thans de staatssecretaris voor Asiel, Immigratie en Maatschappelijke Integratie

DE WND. VOORZITTER VAN DE IIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Servische nationaliteit te zijn, op 7 oktober 2011 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van het bevel van de gemachtigde van de staatssecretaris voor Migratie- en asielbeleid van 8 september 2011 om het grondgebied te verlaten – asielzoeker (bijlage 13quinquies).

Gezien titel I *bis*, hoofdstuk 2, afdeling IV, onderafdeling 2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 10 november 2011, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 6 december 2011.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken A. DE SMET.

Gehoord de opmerkingen van advocaat H. VAN NIJVERSEEL, die *loco* advocaat B. SOENEN verschijnt voor de verzoekende partij en van advocaat N. LUCAS HABA, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Nuttige feiten ter beoordeling van de zaak

Verzoekster die verklaart van Servische nationaliteit te zijn, komt op 21 december 2010 België binnen en dient een asielaanvraag in op dezelfde datum. Ze is vergezeld van haar vier kinderen.

Op 20 mei 2011 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen de beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus en tot weigering van de subsidiaire beschermingsstatus.

Bij arrest van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen van 26 augustus 2011 met nr. 65 795 worden aan verzoekster eveneens de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus geweigerd.

Op 8 september 2011 neemt de gemachtigde van de staatssecretaris voor Migratie- en asielbeleid ten opzichte van verzoekster het bevel om het grondgebied te verlaten – asielzoeker (bijlage 13quinquies). Dit is de bestreden beslissing:

“(…)

In uitvoering van artikel 75, § 2 / artikel 81 en artikel 75, § 2 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, vervangen bij het koninklijk besluit van 19 mei 1993 en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 27 april 2007, wordt aan

de genaamde (...)

geboren te (...), op (...)

van nationaliteit: Servië

het bevel gegeven het grondgebied te verlaten.

REDEN VAN DE BESLISSING :

Op 31.08.2011 werd door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen een beslissing van weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire beschermingsstatus genomen.

Betrokkene bevindt zich in het geval van artikel 7, eerste lid, 2° van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen: hij verblijft langer in het Rijk dan de overeenkomstig artikel 6 van deze wet bepaalde termijn of slaagt er niet in het bewijs te leveren dat deze termijn niet overschreven werd, inderdaad, betrokkene kwam het land binnen op 20.12.2010 en verblijft nog steeds op het grondgebied, zodat zijn (haar) regelmatig verblijf van 3 maanden overschreden is.

In uitvoering van artikel 7, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wordt aan de betrokkene bevel gegeven het grondgebied te verlaten binnen 7 (zeven) dagen.

(...).”

2. Onderzoek van het beroep

2.1.1. Verzoekster voert een eerste middel aan dat luidt als volgt:

“Schending van de substantiële vormvereisten;

Schending van het algemeen beginsel van behoorlijk beheer;

Machtsoverschrijding.

4.1.1.

De bestreden beslissing van uitwijzing, zijnde het bevel om het grondgebied te verlaten –asielzoeker-bijlage 13quinquies-, dient minstens nietig verklaard te worden wegens de afwezigheid van een substantiële vormvereiste.

Meer bepaald ontbreekt een handgeschreven ondertekening van de persoon gemachtigd tot het nemen van de bestreden beslissing.

De beslissing vermeldt dat deze genomen is door de attaché C. C. maar draagt geen originele handtekening

Er figureert enkel een ingescande handtekening op de beslissing.

4.1.2.

Een handtekening definieert zich als een handgeschreven kenteken met dewelke de ondertekenaar op gebruikelijke wijze zijn identiteit aan derden toont.

De handgeschreven handtekening waarborgt de authenticiteit van de beslissing en de identificatie van de auteur ervan.

De handtekening van de opsteller van de administratieve beslissingen moet beschouwd worden als een essentieel bestanddeel zonder dewelke de beslissing onbestaande is.

Het gaat bijgevolg om een substantiële vormvereiste.

4.1.3.

De kwestieuze handtekening kan evenmin beschouwd worden als een elektronische handtekening in de zin van art. 2 van de wet van 9 juli 2000 betreffende de elektronische handtekeningen en de certificatie-diensten, dat als volgt bepaald:

“...Voor de toepassing van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan wordt verstaan onder:

1. “elektronische handtekening”: gegevens in elektronische vorm, vastgehecht aan of logisch geassocieerd met andere elektronische gegevens, die worden gebruikt als middel voor authenticatie.

2. “geavanceerde elektronische handtekening”: elektronische gegevens vastgehecht aan of logisch geassocieerd met andere elektronische gegevens, die worden gebruikt als middel voor authenticatie en aan de volgende eisen voldoet:

- a) zij is op unieke wijze aan de ondertekenaar verbonden
- b) zij maakt het mogelijk de ondertekenaar te identificeren
- c) zij wordt aangemaakt met middelen die de ondertekenaar onder zijn uitsluitende controle kan houden;
- d) zij is op zodanige wijze aan de gegevens waarop zij betrekking heeft verbonden, dat elke latere wijziging van de gegevens kan worden opgespoord.”

Als elektronische handtekening wordt dus meer bepaald bedoeld de digitale handtekening en andere technische mechanismen die de authenticiteit van gegevens verstuurd via elektronische weg kunnen nagaan.

De verzoekster was evenwel geen bestemming in enig elektronisch verkeer.

Er is geen sprake van elektronisch verkeer zodat er ook geen sprake kan zijn van gegevens in elektronische vorm vastgehecht aan andere elektronische gegevens.

De bestreden beslissing werd per aangetekende zending overgemaakt aan de verzoekster.

Er kan dan ook onmogelijk aanvaard worden dat er sprake is van een elektronische handtekening aangezien de beslissing door de attaché uitgeprint werd op de zetel van de Dienst Vreemdelingenzaken en daarna per aangetekende post aan de verzoekster werd overgemaakt.

4.1.4.

Deze handtekening beantwoordt dus niet aan de definitie van de elektronische handtekening en nog minder aan die van de geavanceerde elektronische handtekening aangezien de verzoekster geen bestemming was in het kader van enig elektronisch verkeer.

"La signature dynamique ne doit pas être confondue avec le procédé consistant simplement numériser une signature manuscrite au moyen d'un scanner. Ce procédé, qui permet de reproduire l'infini le graphisme d'une signature manuscrite, ne diffère finalement de la reproduction par photographie que par son degré de perfection. Il ne présente aucune garantie quant à l'identité de la personne qui a opéré la reproduction. Le document qui porte une telle signature n'a pas plus de valeur qu'une simple photocopie." (P. Lecocq — B. Vanbrabant, *La preuve du contrat conclu par voie électronique*, Act. Dr. 2002/3, p. 256)

De bestreden beslissing werd per aangetekende zending overgemaakt aan de verzoekster.

Er kan dan ook onmogelijk aanvaard worden dat er sprake is van een elektronische handtekening aangezien de beslissing door de attaché uitgeprint werd op de zettel van de Dienst Vreemdelingenzaken en daarna per aangetekende post aan de verzoekster werd overgemaakt.

4.1.5.

De administratieve beslissing dd. 08/09/2011 is dus behept met een substantiële onregelmatigheid en is dus nietig.

"Het manuele karakter is immers een constitutief element van een rechtsgeldige gewone handtekening, zodat er geen waarde kan worden gehecht aan stempels, afdrukken of andere vormen waarbij die handtekening niet met de hand is gemaakt.

Dat de afdruk van de ingescande handtekening veeleer met een fotokopie kan worden gelijkgesteld, doch niet als een manuele handtekening en, bij gebrek aan enig bewijs van beveiliging of versleuteling, evenmin als een elektronische handtekening kan worden beschouwd." (zie arrest RvSt, met nr. 193.106, 08/05/2009, 146.718/XIV-18.430)

De bestreden beslissing vertoont derhalve een substantieel vormgebrek.”

2.1.2. In de nota repliceert de verwerende partij dat attaché C.C. bevoegd is om de bestreden beslissing te nemen, wat door verzoekster niet wordt betwist. Daarenboven wordt onderaan de beslissing duidelijk verwezen naar de bevoegde ambtenaar als “de gemachtigde van de staatssecretaris voor Migratie- en asielbeleid – C.C.” zodat het duidelijk is wie de bestreden beslissing heeft genomen en ondertekend.

In tegenstelling tot wat verzoekster voorhoudt, draagt de bestreden beslissing wel degelijk een elektronische handtekening. In de mate waarin verzoekster de elektronisch gescande handtekening bekritiseert, verwijst de verwerende partij naar het arrest van de Raad van State nr. 107.655 van 24 september 2010. De verwerende partij wijst erop dat de elektronisch gescande handtekening principieel aanvaard wordt door de Raad van State en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Inzake de concrete opmerkingen van verzoekster wijst de verwerende partij erop dat er *in casu* gebruik is gemaakt van de Evibel-toepassing. Als bijlage bij de nota voegt de verwerende partij een nota van de heer Pynckels, Directeur-generaal ICT bij de FOD Binnenlandse Zaken, over het gebruik van de handtekening en archivering van documenten in de toepassing Evibel. Deze Evibel-toepassing verzekert de authenticiteit van de handtekening via een systeem van persoonlijke logins en wachtwoorden. Na validatie van een tekst of beslissing kan het document niet meer gewijzigd worden. De verwerende partij wijst erop dat verzoekster niet aannemelijk maakt dat de figurerende handtekening zomaar door iedereen had geplaatst kunnen worden. Ten overvloede wijst de verwerende partij erop dat

de vreemdelingenwet geen bepaling bevat die stelt dat een beslissing genomen in het kader van deze wet een met inkt geplaatste handtekening dient te dragen. Geen enkele bepaling van de vreemdelingenwet noch daarbuiten verbiedt dat een administratieve akte een elektronische handtekening draagt. Tenslotte stelt de verwerende partij vast dat verzoeksters kritiek louter betrekking heeft op de modaliteiten van de betekening van de bestreden beslissing en dat dit geen afbreuk doet aan de rechtmatigheid van de bestreden beslissing zelf.

2.1.3. Verzoekster voert aan dat de bestreden beslissing een ingescande handtekening draagt en niet manueel ondertekend werd, zodat er sprake is van de schending van een substantiële vormvereiste en van machtsoverschrijding.

De Raad stelt vast dat verzoekster niet betwist dat de bestreden beslissing werd genomen door de daartoe bevoegde ambtenaar, maar enkel het niet manueel karakter van de handtekening betwist.

De bestreden beslissing vermeldt: "*De gemachtigde van de Staatssecretaris voor Migratie- en asielbeleid, C.C. Attaché*".

2.1.3.1. De eerste vraag die zich stelt, is of een beslissing die getroffen wordt door een ambtenaar van de Dienst Vreemdelingenzaken diens handtekening dient te dragen. Geen enkele wettelijke bepaling schrijft in het algemeen voor dat een administratieve rechtshandeling dient ondertekend te zijn om rechtsgeldig te zijn. Ook de vreemdelingenwet stelt niet dat een beslissing betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen dient ondertekend te zijn om rechtsgeldig te zijn. Elk optreden van een overheid dient zijn oorsprong te vinden in wettelijke bepalingen die haar bevoegdheden toekent. Wanneer een overheid optreedt op een domein dat niet aan haar bemoeiing is overgelaten, is er sprake van machtsoverschrijding. De bevoegdheid van de steller van de akte is een kwestie die de openbare orde raakt. Hieraan kan men verbinden dat op grond van de vermeldingen van de akte moet kunnen worden nagegaan of zij getroffen werd door een bevoegde ambtenaar aangezien er geen vermoeden bestaat dat de akte uitgaat van de bevoegde ambtenaar. De bevoegdheden van de minister of de staatssecretaris of zijn gemachtigde, de Dienst Vreemdelingenzaken, worden geregeld in de vreemdelingenwet. De bevoegdheden van de ambtenaren van de Dienst Vreemdelingenzaken worden geregeld in het ministerieel besluit van 18 maart 2009 houdende delegatie van bepaalde bevoegdheden van de minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, en tot opheffing van het ministerieel besluit van 17 mei 1995 (hierna: Delegatiebesluit). Ondertussen werd dit besluit gewijzigd door het ministerieel besluit van 17 juni 2009 tot wijziging van het Delegatiebesluit. Hieruit volgt algemeen dat een beslissing die getroffen wordt door de gemachtigde van de minister of van de staatssecretaris minstens de naam en de graad van de ambtenaar dient te vermelden die de beslissing getroffen heeft. Door het feit dat een ambtenaar een beslissing (manueel) ondertekent, eigent hij zich de beslissing toe en authentiseert hij deze: hiermee toont hij aan dat hij degene is die de beslissing getroffen heeft. Het geheel, namelijk de vermelding van naam en graad van de ambtenaar en de (manuele) handtekening van deze ambtenaar, maakt dat nagenoeg volledig bewezen is dat de bevoegde ambtenaar de beslissing getroffen heeft. Degene die de manuele handtekening betwist, zal de strafprocedure op grond van valsheid in geschrifte dienen op te starten.

2.1.3.2. De volgende vraag die rijst, is wat voor soort handtekening figureert op de bestreden beslissing. Het wordt niet betwist dat dit geen manueel aangebrachte handtekening is. Geen enkele bepaling van de vreemdelingenwet of enige uitvoeringsbepaling daarvan bepalen echter dat de beslissingen die getroffen worden betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen of die betekend worden een manueel aangebrachte handtekening dienen te bevatten (cf. RvS 30 september 2008, nr. 186 670). Uit de door de verwerende partij neergelegde nota van 1 september 2009, opgesteld door de heer F. Pynckels, directeur-generaal ICT van de FOD Binnenlandse Zaken aangaande "*het gebruik en de werking van het systeem van de gescande handtekening in de toepassing Evibel*" kan afgeleid worden dat de handgeschreven handtekening van een ambtenaar eenmalig wordt gescand en vervolgens als een digitaal bestand telkens op de elektronisch aangemaakte beslissing wordt geplakt. Bij uitprint van de elektronisch aangemaakte beslissing lijkt het alsof de handtekening van de auteur onderaan het document staat, wat eigenlijk slechts een "*digital image*" van de handtekening is (cf. S. Van Den Eynde, 'De digitale handtekening: een stand van zaken', bijdrage naar aanleiding van de studiedag "Digitale overheden, tussen wensdroom en realiteit", Mechelen, 22 juni 2000, verschenen in het congresboek *Digitale overheden: tussen wensdroom en realiteit*, J. Steyaert, U. Maris en E. Goubin (ed.), Leuven, 2001, 71-84). Het is de uitprint van de elektronisch aangemaakte beslissing met de "*digital image*" van de

handtekening die betekend werd aan verzoekster en die zich tevens bevindt in het administratief dossier.

2.1.3.3. De vraag rijst op welke wijze de gescande handgeschreven handtekening die figureert op de bestreden beslissing op juridisch vlak dient beschouwd te worden.

Hoewel de wet van 9 juli 2001 houdende de vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten (hierna: de wet van 9 juli 2001) nergens bepaalt dat deze van toepassing is op de publieke sector, dient er van uit gegaan te worden dat het geschetste juridische kader ook geldt voor elektronische handtekeningen die aangewend worden in de publieke sector. Het wetsontwerp van 16 december 1999 betreffende de werking van de certificatie-dienstverleners met het oog op het gebruik van elektronische handtekeningen stelt immers uitdrukkelijk dat beoogd wordt *“de onzekerheid over het juridisch statuut van elektronische handtekeningen weg te nemen en zodoende de ontwikkeling van het elektronisch rechtsverkeer in de private en de publieke sector te bevorderen.”* (Parl.St. Kamer 1999-2000, 2^e zitting van de 50ste sessie, Doc. 0322/001, p.5). Conform artikel 4, § 3 van de wet van 9 juli 2001 kunnen bij koninklijk besluit eventueel aanvullende eisen gesteld worden aan het gebruik van de elektronische handtekening in de openbare sector. Er werd tot op heden geen dergelijk koninklijk besluit getroffen. Uit artikel 4, § 3 van de wet van 9 juli 2001 kan afgeleid worden dat het juridisch kader voor elektronische handtekeningen zoals opgenomen in de wet, het basiskader vormt voor de elektronische handtekeningen in de openbare sector. Alleszins is het zo dat het non-discriminatiebeginsel vervat in artikel 4, § 5 van de wet van 9 juli 2001 (zie *infra* punt 3.1.4.5.), dat de omzetting vormt van artikel 5.2. van de Richtlijn 1999/93/EG van het Europees parlement en de Raad van 13 december 1999 betreffende een gemeenschappelijk kader voor elektronische handtekeningen, van toepassing is op elektronische handtekeningen die gehanteerd worden in de publieke sector (*cf.* studie voor de Europese Commissie uitgevoerd door J. Dumortier e.a., *“The Legal and market aspects of electronic signatures- Legal and market aspects of the application of Directive 1999/93/EC and practical applications of electronic signatures in the Member States, the EEA, the Candidate and the Accession countries”*, waarin in de rubriek *“Recommendations”* (Aanbevelingen) het volgende gesteld wordt: *“Member States should be made aware that the non-discrimination rule of art. 5.2. of the Directive applies not only to the private but also to the public sector.”* (http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/2005/all_about/security/electronic_sig_report.pdf).

Het wordt niet betwist dat de gescande handgeschreven handtekening geen geavanceerde elektronische handtekening met gekwalificeerd certificaat is (in de rechtsleer ook omschreven als gekwalificeerde elektronische handtekening), die conform artikel 4, § 4 van de wet van 9 juli 2001 gelijkgesteld wordt met een handgeschreven handtekening. Verwerende partij kan dan ook niet verweten worden geen erkenning of certificaat bij te brengen die gepaard gaan met het gebruik van voormelde handtekening. Het betreft evenmin een geavanceerde elektronische handtekening zoals omschreven in artikel 2, 2° van de wet van 9 juli 2001. Uit de rechtsleer volgt duidelijk dat de vereiste van aanmaak met middelen die de ondertekenaar onder zijn uitsluitende controle kan houden, de techniek van de symmetrische of asymmetrische encryptie vereist die het gebruik impliceert van een sleutel of meerdere sleutels (een publieke en private sleutel). Uit de door verwerende partij neergelegde technische nota kan afgeleid worden dat zij niet tewerk gaat met dergelijke sleutels. Geen enkele bepaling van de vreemdelingenwet of enige uitvoeringsbepaling daarvan bepalen echter dat de beslissingen die getroffen worden betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen of die betekend worden een geavanceerde elektronische handtekening dienen te bevatten.

2.1.3.4. Artikel 2, 1° van de wet van 9 juli 2001, dat de omzetting vormt van artikel 2.1. van de bovenvermelde Richtlijn 1999/93/EG, omschrijft een elektronische handtekening als *“gegevens in elektronische vorm, vastgehecht aan of logisch geassocieerd met andere elektronische gegevens, die worden gebruikt als middel voor authenticatie.”*

Deze definitie van de elektronische handtekening is vrij vaag. In de voorbereidende werken bij de wet van 9 juli 2001 kan men het volgende lezen: *“De specialisten gaan er over het algemeen mee akkoord dat het begrip elektronische handtekening een algemeen begrip is waaronder verscheidene technische mechanismen vallen die als handtekeningen kunnen worden beschouwd, voor zover zij, apart of in combinatie met andere elementen, het mogelijk maken bepaalde functies te verwezenlijken (identificatie van de auteur van de akte, uiting van instemming met de inhoud van de akte enz.) die essentieel zijn voor deze juridische instelling. Deze mechanismen kunnen in verscheidene categorieën worden gegroepeerd: de gedigitaliseerde met de hand geplaatste handtekening, de biometrische handtekening,*

de geheime code gekoppeld aan het gebruik van een kaart, de digitale (of numerieke) handtekening en andere toekomstige mechanismen.” (Parl.St. Kamer 1999-2000, 2^e zitting van de 50ste sessie, Doc. 0322/001 p. 6-7).

In de rechtsleer kan hieromtrent het volgende gelezen worden:

- “Deze definitie is zeer ruim en technologieneutraal. Zij omvat zowel beveiligde als onbeveiligde methoden en technieken voor het plaatsen van een handtekening op elektronische wijze, in tegenstelling tot de handtekening geplaatst met de hand. Hieruit volgt dat het plaatsen van een naam of elektronisch adreskaartje onder een elektronisch bericht, het scannen van een handgeschreven handtekening of het invoeren van een pincode een elektronische handtekening vormen in de zin van de wet (...).” (G. Somers en J. Dumortier, *Elektronische post juridisch bekeken*, Die Keure, Brugge, 2007, p.35);
- “Ieder elektronisch substitueert voor de klassieke handgeschreven handtekening, is een elektronische handtekening. Het is een handtekening in de juridische zin die op een elektronische wijze is geplaatst.(...) Het begrip “elektronische handtekening is technologieneutraal. Elke techniek die een substitueert voor de handgeschreven handtekening kan creëren, kan een elektronische handtekening opleveren. Een veel gebruikte techniek is de techniek van de “gedigitaliseerde handgeschreven handtekening”. De ondertekenaar kopieert de gedigitaliseerde, grafische weergave van de handgeschreven handtekening (bitmap) naar het tekstverwerkingsbestand dat het document bevat dat hij ondertekenen wil bijv. door inscanning van de handgeschreven handtekening. Deze techniek leunt het dichtst aan bij het concept van de handgeschreven handtekening en dit soort elektronische handtekening zal men dan ook het best herkennen als handtekening.” (J. Dumortier en S. Van Den Eynde, “De juridische erkenning van de elektronische handtekening”, *Computerrecht*, 2001, nr. 4, p.185);
- “Een elektronische handtekening kan echter eveneens een bestandje zijn met een beeld van een gescande handgeschreven handtekening, dat in een tekstverwerkingsdocument geïmporteerd is. De richtlijn wenst dus een zo breed mogelijke invulling te geven aan het begrip van de elektronische handtekening(...). Een typische vorm van gewone elektronische handtekening waarmee de rechter kan geconfronteerd worden is het gescande beeld van een handgeschreven handtekening die in een elektronisch document wordt ingevoegd.” (P. Van Eecke, *De handtekening in het recht - Van pennentrek tot elektronische handtekening*, De Boeck & Larcier, Brussel, 2004, p.421 en 551);
- J. Vandendriessche geeft in *Praktijkboek - Recht en internet*, titel II - Hoofdstuk 13, De Elektronische handtekening (Vandenbroele, 2006, p. 10), als voorbeeld van een toepassing van een elektronische handtekening, een elektronische afbeelding van een handgeschreven handtekening, dat hij als volgt omschrijft: “Aan de hand van technische apparatuur is het mogelijk een elektronische afbeelding te creëren van een handgeschreven handtekening die dan aan andere elektronische documenten kan worden gehecht. De afbeelding geeft de handgeschreven handtekening op elektronische wijze weer. Deze techniek kan vergeleken worden met een foto van een handgeschreven handtekening maar dan elektronisch. De elektronische afbeelding van een handgeschreven handtekening kan vervolgens ingevoegd worden (als afbeelding) in het te ondertekenen document.”
- Ook volgens S. De Backer is een gescande handtekening een vorm van een gewone elektronische handtekening (De juristenkrant, 18 november 2003, afl.78, p.1);
- “Een gescande handgeschreven handtekening dat in een tekstverwerkingsbestand wordt geïmporteerd, kan beschouwd worden als een gewone elektronische handtekening.” (P. Van Eecke, “Bewijsrecht en digitale handtekeningen: nieuwe perspectieven”, in *Tendensen in het bedrijfsrecht 10: de elektronische handel*, Bruylant Brussel / Kluwer Antwerpen 1999, p. 259);
- “Deze nieuwe omschrijving omvat dan zowel een gescande handtekening, een pincode, een biometrische identificatie als een handtekening bekomen door symmetrische of asymmetrische encryptietechnieken.” (R. De Corte, “Elektronische handtekening & identificatie in de virtuele wereld”, in X., *Privaatrecht in de reële en virtuele wereld*, Kluwer, Antwerpen, 2002, nr. 880, p. 504.).

Op de website van de Belgische overheid wordt de volgende definitie verstrekt van de elektronische handtekening: “de gewone ‘elektronische handtekening’ toont aan dat twee groepen gegevens met elkaar verbonden zijn. Een gewone elektronische handtekening kan zich op vele manieren manifesteren en omvat zowel beveiligde als onbeveiligde methoden en technieken die het bewijs van identiteit mogelijk maken. Een naam onder een e-mail, een elektronisch adreskaartje of een gescande handgeschreven handtekening zijn bijvoorbeeld typische vormen van een elektronische handtekening.” (http://eid.belgium.be/nl/binaries/FAQ_NL_tcm147-22451.pdf).

Uit het bovenvermelde volgt dat de gescande handgeschreven handtekening die zich bevindt op de bestreden beslissing dient beschouwd te worden als een (gewone) elektronische handtekening. Het is immers een handtekening die op een elektronische wijze is geplaatst op een elektronisch aangemaakt tekstverwerkingsdocument.

2.1.3.5. Artikel 4, § 5 van de wet van 9 juli 2001 bepaalt het volgende:

“Een elektronische handtekening kan geen rechtsgeldigheid worden ontzegd en niet als bewijsmiddel in gerechtelijke procedures worden geweigerd louter op grond van het feit dat:

- *de handtekening in elektronische vorm is gesteld, of*
- *niet is gebaseerd op een gekwalificeerd certificaat, of*
- *niet is gebaseerd op een door een geaccrediteerd certificatie dienstverlener afgegeven certificaat, of*
- *zij niet met een veilig middel is aangemaakt.”*

De wetgever heeft hieromtrent het volgende bepaald:

- *“Het ontwerp betreffende het bewijsrecht is daarentegen beperkt tot het invoeren van het principe van de ontvankelijkheid van elk type van handtekening, zelfs de elektronische, waarbij de rechter dan vrij is om te oordelen over de bewijswaarde die eraan moet worden gehecht (hij zou heel goed een bewijswaarde kunnen toekennen die gelijkwaardig is aan die van de handgeschreven handtekening als hij oordeelt dat de verschillende functies van de handtekening verricht worden met een redelijke zekerheid.” (Parl.St. Kamer 1999-2000, 2^e zitting van de 50ste sessie, Doc. 0322/001, p.14);*
- *“De niet-discriminatieclausule (artikel 5.2) is van toepassing als aan de voorwaarden bepaald in artikel 5.1 om te genieten van de assimilatieclausule niet is voldaan. In dat geval moeten de lidstaten erop toezien dat de ontvankelijkheid als bewijsmiddel voor het gerecht van een elektronische handtekening niet wordt betwist enkel en alleen omdat de handtekening elektronisch is, of omdat ze niet op een gekwalificeerd certificaat is gebaseerd, of nog omdat ze niet is gebaseerd op een certificaat afgeleverd door een geaccrediteerde certificatie dienstverlener in de zin van het voorstel van richtlijn. Het in dat artikel aangehaalde principe moet worden opgevat als dat van de ontvankelijkheid van de lato sensu elektronische handtekeningen. Als echter niet beantwoord wordt aan de specificaties van artikel 5.1, moet degene die zich erop beroept de rechter overtuigen van de bewijswaarde terzake.” (Parl.St. Kamer 1999-2000, 2^e zitting van de 50ste sessie, Doc. 0322/001, p.14);*
- *“Elke elektronische handtekening is dus ontvankelijk in geval van betwisting. Om evenwel te voldoen aan de eisen van artikel 4 § 4 moet de persoon die zich beroept op een elektronisch ondertekend document de rechter overtuigen van de bewijskracht ervan.” (Parl.St. Kamer 1999-2000, 2^e zitting van de 50ste sessie, Doc. 0322/001, p.25).*

Uit het bovenvermelde volgt dat aan de gescande handgeschreven handtekening geen rechtsgeldigheid kan ontzegd worden en dat de gescande handgeschreven handtekening niet als bewijsmiddel mag worden geweigerd louter op basis van het feit dat het slechts een gewone elektronische handtekening betreft. Tevens volgt hieruit dat een gewone elektronische handtekening als een equivalent van een klassieke handgeschreven handtekening kan beschouwd worden indien zij de functies vervult die aan de handgeschreven handtekening worden toegekend.

De rechtsleer kent aan de geschreven handtekening unaniem de dubbele functie toe van identificatie van de ondertekenaar en van toe-eigening van de inhoud van het ondertekende stuk door de ondertekenaar. Een derde functie vloeit voort uit het gebruik van papier als drager van de handtekening: papier heeft als eigenschap dat elke latere verandering aan de akte onmiddellijk kan opgemerkt worden en draagt op die manier bij tot de integriteit van de inhoud van de akte (cf. J. Dumortier en S. Van Den Eynde, “De juridische erkenning van de elektronische handtekening”, in Computerrecht 2001/4, p.187).

Op de bestreden beslissing kan duidelijk de ondertekenaar van de beslissing geïdentificeerd worden, namelijk attaché C.C., wiens naam figureert naast de gescande handgeschreven handtekening. De gescande handgeschreven handtekening bevindt zich onderaan de beslissing, zodat hieruit kan afgeleid worden dat attaché C.C. zich als gemachtigde van de staatssecretaris de inhoud ervan toe-eigent. Uit de door de verwerende partij overgemaakte nota blijkt dat eenmaal de beslissing die elektronisch werd aangemaakt, gevalideerd werd, zij niet meer kan veranderd worden, waardoor de integriteit van de akte wordt bewerkstelligd.

Verzoekster toont niet aan dat de bestreden beslissing getroffen werd door een persoon die daartoe niet gemachtigd werd of dat er sprake is van de schending van een substantiële vormvereiste. De

omstandigheid dat verzoekster geen bestemming is in het elektronisch verkeer, doet hieraan geen afbreuk.

Het eerste middel is ongegrond.

2.2.1. Verzoekster voert een tweede middel aan dat luidt als volgt:

*“Schending van het art. 62 Vreemdelingenwet - motiveringsverplichting;
Schending van de art. 2 en 3 van de Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen;
Schending van de algemene rechtsbeginselen en beginselen van behoorlijk bestuur, en de zorgvuldigheidsverplichting;
Vernederende behandeling in de zin van art. 3 E.V.R.M.;
Manifeste beoordelingsfout.*

4.2.1.

Dat de verwerende partij in de bestreden beslissing, genomen ten aanzien van de verzoekster een manifeste beoordelingsfout begaat, door aan de verzoekster mede te delen dat zij het grondgebied dient te verlaten.

Dat aan iedere administratieve rechtshandeling draagkrachtige motieven ten grondslag moeten liggen. Dat een bestuurshandeling aldus is gemotiveerd als niet alleen de concrete feiten maar ook de op die feiten toepasselijke rechtsregels worden vermeld en tevens wordt uitgelegd hoe de toepassing van die rechtsregels op de feiten naar de uiteindelijke beslissing heeft geleid.

Dat dit hier niet op afdoende wijze is gebeurd.

4.2.2.

De verzoekster wenst op te merken dat zij cassatieberoep in zal dienen tegen het arrest van de raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

4.2.1.

Zolang het cassatieberoep NIET als ontoelaatbaar werd afgewezen dient uitgegaan te worden van het vermoeden dat het cassatieberoep van de verzoekster toelaatbaar kan verklaard worden én er dus mogelijks nog een verbreking tot stand kan komen.

4.2.2. De verzoekster is van oordeel dat de Dienst Vreemdelingenzaken alvorens het uitwijzingsbevel te betekenen de cassatietermijn van 1 maand dient af te wachten én als er cassatie werd ingediend dient te wachten tot er een beslissing van ontoelaatbaarheid werd genomen door de Raad van State.

Immers, in de huidige situatie waarin de Dienst Vreemdelingenzaken reeds overging tot betekening van een uitwijzingsbevel is het mogelijk dat de verzoekster verzocht wordt om het grondgebied te verlaten door de Dienst Vreemdelingenzaken terwijl toch een beschikking van toelaatbaarheid door de Raad van State werd genomen.

Dergelijke situatie dient vermeden te worden aangezien de verzoekster het grondgebied dient te verlaten terwijl zijn cassatieberoep nog tot de cassatie kan leiden.

De Dienst Vreemdelingenzaken dient derhalve verplicht te worden de cassatietermijn van 1 maand af te wachten én in geval van cassatieberoep de beschikking van niet-toelaatbaarheid door de Raad van State alvorens over te gaan tot betekening van een uitwijzingsbevel 13 quinquies.

4.2.2.3.

In het geval verzoeksters cassatieberoep toelaatbaar verklaard wordt én de verzoekster alsnog verplicht wordt om het grondgebied te verlaten maakt de bestreden beslissing een vernederende behandeling uit in de zin van art. 3 EVRM.

4.2.3.

De bestreden beslissing is kennelijk onzorgvuldig en maakt een manifeste schending uit van de hierboven beschreven principes en wetsbepalingen.”

2.2.2. In de nota repliceert de verwerende partij dat een eenvoudige lezing van de bestreden beslissing leert dat het determinerende motief op grond waarvan de beslissing is genomen, wordt aangegeven. Er is voldaan aan de vereiste van de formele motiveringsplicht.

De verwerende partij vervolgt dat verzoekster niet duidelijk maakt op welke rechtsgronden zij zich baseert om voor te houden dat de bestreden beslissing niet mocht worden afgegeven zolang de cassatietermijn niet is verstreken of, indien er effectief een cassatieberoep zou zijn ingediend, er nog geen beslissing van ontoelaatbaarheid werd genomen door de Raad van State. Een cassatieprocedure bij de Raad van State heeft geen schorsende werking. Verzoekster maakt niet duidelijk dat de bestreden beslissing, die conform de artikelen 75, § 2 en 81 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van

vreemdelingen (hierna: het koninklijk besluit van 8 oktober 1981) werd afgeleverd, een schending uitmaakt van de door haar voorgehouden bepalingen.

Verzoekster maakt volgens de verwerende partij evenmin een schending aannemelijk van artikel 3 van het Europees Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: EVRM) door te stellen dat, indien het cassatieberoep bij de Raad van State toelaatbaar zou worden verklaard en zij vooralsnog verplicht zou zijn om het grondgebied te verlaten, de bestreden beslissing een vernederende behandeling uitmaakt in de zin van artikel 3 van het EVRM. Om te kunnen besluiten tot een schending van artikel 3 van het EVRM, moet verzoekster immers aantonen dat er ernstige en zwaarwichtige redenen aanwezig zijn om aan te nemen dat zij in het land waarnaar zij zal worden teruggeleid een ernstig en reëel risico loopt om te worden blootgesteld aan foltering of mensonterende behandeling. Verzoekster moet hiervoor concrete bewijzen voorleggen. De verwerende partij meent dat een algemene, vage en volstrekt hypothetische stelling niet voldoende is om een schending van artikel 3 van het EVRM te bewijzen.

2.2.3. De uitdrukkelijke motiveringsplicht zoals voorgeschreven door de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen heeft tot doel de burger, zelfs wanneer een beslissing niet is aangevochten, in kennis te stellen van de redenen waarom de administratieve overheid ze heeft genomen, zodat kan worden beoordeeld of er aanleiding toe bestaat de beroepen in te stellen waarover hij beschikt. Hetzelfde geldt voor de aangevoerde schending van artikel 62 van de vreemdelingenwet. De artikelen 2 en 3 van de genoemde wet van 29 juli 1991 verplichten de overheid ertoe in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen en dit op een "afdoende" wijze. Het begrip "afdoende" impliceert dat de opgelegde motivering in rechte en in feite evenredig moet zijn aan het gewicht van de genomen beslissing.

De bestreden beslissing moet duidelijk het determinerend motief aangeven op grond waarvan de beslissing is genomen. In de motieven wordt verwezen naar de toepasselijke rechtsregel, namelijk de artikelen 75, § 2 en 81 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 en artikel 7, eerste lid, 2° van de vreemdelingenwet. Tevens bevat de beslissing een motivering in feite, met name dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen een beslissing heeft genomen tot weigering van de vluchtelingenstatus en tot weigering van de subsidiaire beschermingsstatus en dat verzoekster langer in het Rijk verblijft dan de overeenkomstig artikel 6 van de vreemdelingenwet voorziene termijn. Verzoekster maakt niet duidelijk op welk punt deze motivering haar niet in staat stelt te begrijpen op basis van welke juridische en feitelijke gegevens de bestreden beslissing is genomen derwijze dat hierdoor niet zou voldaan zijn aan het doel van de formele motiveringsplicht.

De Raad wijst er op dat een cassatieberoep bij de Raad van State geen schorsende werking heeft en wijst er op dat artikel 75, § 2 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 voorziet dat aan de vreemdeling een bevel om het grondgebied te verlaten kan worden gegeven zodra de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus werden geweigerd. Er is geen wetsbepaling die voorziet dat er moet worden gewacht met zulk een bevel tot na het verstrijken van de beroepstermijn tegen het arrest van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Het door verzoekster voor de Raad van State ingeleid beroep tegen de voornoemde weigering van zowel de vluchtelingenstatus als de subsidiaire beschermingsstatus door de Raad, heeft geen schorsend karakter en schorst derhalve de tenuitvoerlegging ervan niet, zodat aan verzoekster een bevel om het grondgebied te verlaten kon worden afgeleverd vooraleer de Raad van State uitspraak heeft gedaan.

Bijgevolg kon de verwerende partij op grond van artikel 75, § 2 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 de bestreden beslissing nemen. De verwerende partij diende geen rekening te houden met het door verzoekster ingesteld beroep bij de Raad van State.

Waar verzoekster ten slotte de schending van artikel 3 van het EVRM aanvoert, dient opgemerkt te worden dat verzoekster, om de schending van dit artikel dienstig te kunnen aanvoeren, dient aan te tonen dat er ernstige en zwaarwichtige gronden aanwezig zijn om aan te nemen dat zij in het land waarnaar zij mag worden teruggeleid, een ernstig en reëel risico loopt te worden blootgesteld aan foltering of mensonterende behandeling. Zij moet deze beweringen staven met een begin van bewijs. Zij moet concrete, op haar persoonlijke situatie betrokken feiten aanbrengen. Een blote bewering of een eenvoudige vrees voor onmenselijke behandeling op zich volstaat niet om een inbreuk uit te maken op artikel 3 van het EVRM. Een eventualiteit dat artikel 3 van het EVRM kan worden geschonden, volstaat

op zich niet. Een loutere verklaring van verzoekster volstaat op zich niet om een inbreuk uit te maken op artikel 3 van het EVRM.

De Raad stelt vast dat verzoekster bij de loutere stelling dat in het geval haar cassatieberoep toelaatbaar verklaard wordt én zij alsnog verplicht wordt om het grondgebied te verlaten, de bestreden beslissing een vernederende behandeling uitmaakt in de zin van artikel 3 van het EVRM, nalaat deze blote bewering te staven met concrete gegevens. Verzoekster geeft geen enkele verdere uitleg of brengt geen concrete, op haar persoonlijke situatie betrokken feiten of aanwijzingen noch bewijzen aan die aantonen dat een terugkeer naar haar land van herkomst voor haar een risico zou inhouden op foltering of onmenselijke behandeling. Zij toont bijgevolg niet aan dat zij een ernstig en reëel risico loopt te worden blootgesteld aan foltering of mensonterende behandeling.

De schending van artikel 3 van het EVRM kan niet worden aangenomen.

Het tweede middel is in al zijn onderdelen ongegrond.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep tot nietigverklaring wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op twaalf december tweeduizend en elf door:

mevr. A. DE SMET,

wnd. voorzitter,

dhr. M. DENYS,

griffier.

De griffier,

De voorzitter,

M. DENYS

A. DE SMET